

ІВАНЧИЦІ

Іванчиці – село Зарічненського району, розміщене на правому березі річки Стир.

Село Іванчиці було об'єктом археологічних досліджень. В довіднику з археології по Рівненській області І.К. Стешнікова та Ю.М. Нікольченка, а також археологічних пам'яток Прикарпаття і Волині кам'яного віку” ґрунтовно описані результати багатьох археологічних експедицій.

На території села на дюні – в урочищі Юзова Гора знайдено могильник зарубинецької культури (I століття нашої ери), досліджуваний в **1927 р.** В. Антоновичем, який виявив тут кілька трупоспалень, в **1953 р.** обстежений Ю.В. Кухаренком, а у **1957 р.** – І.П. Русановою. В **1953 р.** на південно-східному кінці піщаного горба, що примикає з південного сходу до села, могильник з трупоспалюваннями зарубинецької культури, в південно-східній околиці села, на піщаних дюнах, поселення культури гребінцево-кільчастої кераміки (3-4 тис. до н. е.), шнурової кераміки (2-3 тис. до н. е.), виявлене І.П. Русановою у **1957 р.**, Ю.В. Кухаренком у **1962 р.**, В.Ф. Ісаєнком у **1968 р.**

Вперше в письмових пам'ятках село Іванчиці згадується у **1495 р.**, у зв'язку з наданням пінською княгинею Марією та її сином Василем привілею Матвієві Зенкевичу на користування маєтків – Муравин, Кухче, Телковичі (нині село Великі Телковичі Володимирецького району), Іванчиці. Лист писаний у Пінську **1 травня 1495 р.** Цей привілей був підтверджений королем Польщі Сигізмундом **17.06.1522 р.** До привілею прикладалась відомість меж і входів пана Зенкевича села Іванчиці такого змісту: “То е село Иванцици от Пинска по правой руке границыц, с поданными его хозяйскими Старо-Концы, Стырь и Котос, озеро болотом к Стублу и Пещаници, от Пещаници болотом до Гработина. Те же люди Иванчицкие с поданными его милости господарскими и с Серничаны от Борова мосту до песчаного броду, до грани Дубровицких, до дерева Бортного вход имеют, и там в острове Бутове те же люди пана Зенкевича Иванчицкие с поданными его милости господарскими и Витчаны до дерева Бортного вход имеют”.

Хочеться ще привести дати першої згадки деяких сіл з дуже авторитетної книги «Ревизии лугу и переходов звериных в бывшем Великом княжестве Литовском с присовокуплением грамот и привилегий на входы и пуци на земли», видана старостою Г.Б. Воловичем у **1559 р.**

Серники – **1495 р.**

Бутово – **1.05.1495 р.**

Вичівка – **1555 р.**

Вовчиці - **1555 р.**

Іванчиці – **1.05.1495 р.**

Неньковичі – **1545 р.**

Комори – **1536 р.**

Кутин – **1520 р.**

Старі Коні – **1495 р.**

Професор О. Цинкаловський в своїй книзі “Стара Волинь і Волинське Полісся” подає таку інформацію: “Іванчиці, село в північній частині Пінського повіту на Заріччі, положене серед багон в тому місці, де від річки Стир відділяється річка

Простир, сполучене мережею природних каналів зі Стиром і Прип'яттю. Місцевість ця багата на рибу, а луки є підставою годівлі худоби. Було там у кінці ХІХ ст. 26 окремих селянських господарств, фільварок, 93 жителі. Місцеві жителі крім рибальства займалися писарством. Селянські землі в розмірі 834 десятин, решта величезних обширів належала до поміщиків – Шурмів.”

Із історичних пам'яток минулого збереглася дерев'яна Покровська каплиця, побудована в кінці ХІХ – на початку ХХ століття. Щодо походження назви Іванчиці, то в його основі лежить особисте ім'я людини – Іван (така основа відома ще з ІІ ст.). Отже, при поєднанні ускладненої кінцівки “чиці” пояснює походження назви села. У первісному розвітку патронімічної структури – власні назви від імені або прізвиська патрона (батька) віддзеркалювали номінацію родів, а згодом інші формації суспільних угруповань, зокрема систему назв дворич (сімейних, родинних громад). Ойконімі досліджуваної території на (-ичі, -иці, -евці) відносяться в основному до новіших – з ХІV-ХVІ ст., проте їх чітка стратиграфічна деталізація із-за нестачі історичних матеріалів не простежується. Про стратиграфію, локалізацію топонімів на (-ичі, -иці) нема єдиних міркувань. Так, Г. Ловм'янський ці утворення відносить до таких, що відбивають найстаріші заселення східних і західних слов'ян, особливо в Чехії, Моравії, Білорусії, Західній Україні. Усупереч цьому В. Любась вважає безпідставним відносити патронімічні назви до найстарішого ономастичного типу, заперечує версію про їх утрату в ХVІІ ст. Проте, слід визначити, що нових історичних умов, передусім у період розвитку дворич ХVІІ ст., патронімічні (-ичі, -иці) символізують ім'я, прізвисько, прізвище засновника поселення. Село Іванчиці колись іменували Іванчичі. Воно дуже давнє, над річкою мало старовинну пристань, центральну шляхову магістраль на півночі краю Білорусії. Існує здогад, що ці Іванчиці мають споріднену долю з Іванчицями суміжного регіону, перша згадка про яких є з **1571 р.** в «Іванчичах».

Існує також легенда про заснування сіл нашого району.

Так чи інакше, а було це майже тисячу років тому. Послав князь своїх придворних – Гаврила, Степана та Івана, коли велика вода увійшла в береги, переписувати невідомі населення, щоб данину більшу збирати. Куди їх довели і звідки вони йшли ми не знаємо. Тільки відомо, що сонце щодня їм довшу дорогу на ліву руку показувало. Тому і створився їх шлях зі сходу на північний захід. Як саме вони переписували невідомо, але записали такі назви – Дубровиця, Золоте, Лісове, Сварицевичі, Бродниця, Вичівка, Каливичі, Серники. У Серниках Іван так найвся Сирників, через що і пішла назва Сирники (Серники), що згодом у дорозі в нього заболів живіт і він помер. Степан побачив попереду хати, пішов туди, розповів усе людям. Поселяни поховали Івана за їх звичаєм. Степан записав це поселення як Іванчиці.